

СИЛАБУС

1. Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	Правознавство
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	242 «Туризм»
Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Факультет	менеджменту
Семестр	2
Курс	I
Анотація курсу	Вивчення курсу «Правознавство» дасть змогу здобувачам вищої освіти оволодіти знаннями та вміннями щодо оцінювання юридичних фактів в процесі організації видів обслуговування споживачів туристичних послуг; розрізняти види юридичної відповідальності; використовувати знання про норми права у своїй професійній діяльності.
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=305
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Машковська Людмила Володимирівна, к.ю.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін https://social.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/mashkovska-ludmila-volodimirivna.html
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Інститутська, 1, корп. 4
2. Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	«Туризм» https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-po-programam/fakultet-menedzhmentu/op-turizm-bakalavr.html
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими загальними компетентностями: – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; – здатність діяти соціально відповідально та свідомо; – прагнення до збереження навколишнього середовища; – здатність працювати в міжнародному контексті;
Перелік фахових компетентностей (ФК)	У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими фаховими компетентностями: – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; – здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.
Перелік	– знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні

програмних результатів навчання (ПР)	положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів; – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
3. Опис дисципліни	
Структура навантаження студентів	Кількість годин – 135 Кількість кредитів – 4,5 Лекції – 28 год. Практичні заняття – 32 год. Самостійної робота – 75 год. Форма підсумкового контролю – екзамен.
Методи навчання	Основний метод навчання – використання спеціальних консультативно-контрольних навчальних технологій під час проведення лекційних та практичних занять. Також застосовується поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій в освітньому процесі. При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій: проблемні лекції; семінари-дискусії; кейс-метод; практичні заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.
Мета та завдання	Мета дисципліни: формування глибоких теоретичних знань з теорії держави і права та провідних галузей українського законодавства для розуміння складних проблем держави і права, конституційного процесу, державного будівництва та правового регулювання відносин у багатьох галузях суспільного життя, а також порядку та встановлених законодавством вимог щодо захисту порушених прав, набуття практичних навичок в оперуванні положеннями чинного законодавства та вмінь користуватися нормативно-правовими актами. Завдання дисципліни: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними законодавчими актами України; з теоріями виникнення держави і права; особливостями основних галузей права: конституційного, трудового права, цивільного, кримінального, адміністративного, фінансового, господарського, сімейного; ознайомити з законодавчими актами Верховної Ради України; нормативно-правовими актами Президента України, Кабінету Міністрів, міністерств і відомств для формування правової культури майбутніх працівників, фахівців народного господарства на сучасному етапі розвитку економіки України.
4. Зміст дисципліни	
Тема 1.	Походження держави і права. Загальна характер. права.
Тема 2.	Загальна характеристика правових відносин
Тема 3.	Загальна характеристика юридичної відповідальності.
Тема 4.	Основи конституційного права.
Тема 5.	Основи трудового права. Основи законодавства про соціальний захист і охорону здоров'я.
Тема 6.	Матеріальна і дисциплінарна відповідальність працівників.
Тема 7.	Основи цивільного, сімейного та житлового права.
Тема 8.	Основи господарського та фінансового права.

Тема 9.	Основи земельного та екологічного права.
Тема 10.	Основи адміністративного права.
Тема 11.	Основи кримінального права.
Тема 12.	Судоустрій та правоохоронні органи
Тема 13.	Основи митного права.
Тема 14.	Основи міжнародного приватного права.
5. Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій здобувачами, активна їх участь під час опитування на лабораторних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua
Методи контролю	Комплекс контрольних заходів містить поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль включає оцінювання знань здобувача вищої освіти під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної та науково-дослідної роботи; поточний модульний контроль. Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді екзамену
Академічна доброчесність	Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС». Доступний за посиланням: https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7

6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль																	Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2														
T1	T2	T3	T4	MK1	T5	T5	T6	T7	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	MK2	30	100
3	3	3	3	10	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	12		

7. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Конституція України: науково-практичний коментар / В. Б. Авер'янов та ін.; голова редкол. В. Я. Тацій; Академія правових наук України. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. С.806.
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 01.02.2020).
4. Конституція Пилипа Орлика: оригінал та його історія / підгот. О. Б. Вовк / Архіви України. – 2010. – № 3/4. С. 145–166.
5. Конституційний Договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України від 08.06.1995. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1к/95-вр> (дата звернення: 01.02.2020).
6. Закон України від 04.11.1991 № 1777-ХІІ (зі змінами) «Про державний кордон України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
7. Закон України від 25.06.1992 №2494-ХІІ (зі змінами) «Про національні меншини в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>.
8. Закон України від 17.11.1992 № 2790-ХІІ (зі змінами) «Про статус народного депутата України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>.
9. Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР (зі змінами) «Про комітети Верховної Ради України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр>.
10. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами) «Про місцеве самоврядування в Україні»: URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
11. Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР (зі змінами) «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>.
12. Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР (зі змінами) «Про Раду національної безпеки і оборони України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.
13. Закон України від 23.12.1998 № 350-ХІV (зі змінами) «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-14>.
14. Закон України від 09.04.1999 № 586-ХІV (зі змінами) «Про місцеві державні адміністрації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
15. Закон України від 11.07.2001 № 2625-ІІІ (зі змінами) «Про органи самоорганізації населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>.
16. Закон України від 18.01.2001 № 2235-ІІІ (зі змінами) «Про громадянство України»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
17. Закон України від 05.04.2001 № 2365- ІІІ (зі змінами) «Про політичні партії в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
18. Закон України від 30.06.2004 № 1932-ІV (зі змінами) «Про Центральну виборчу комісію». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1932-15>.
19. Закон України від 29.06.2004 №1906-ІV (зі змінами) «Про міжнародні договори України»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.
20. Закон України від 23.02.2006 № 3477-ІV (зі змінами) «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
21. Закон України від 22.02.2007 № 698-V (зі змінами) «Про Державний реєстр виборців». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-16>.
22. Закон України від 10.02.2010 № 1861-VІ (зі змінами) «Про Регламент Верховної Ради України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>.

23. Закон України від 08.07. 2011 № 3671-VI (зі змінами) «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>.
24. Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI (зі змінами) «Про центральні органи виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
25. Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI (зі змінами) «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
26. Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI (зі змінами) «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
27. Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
28. Закон України від 27.02.2014 № 794- VII (зі змінами) «Про Кабінет Міністрів України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
29. Закон України від 15.04.2014 №1207-VII (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>.
30. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (зі змінами) «Про прокуратуру». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
31. Закон України від 14.07.2015 № 595-VIII «Про місцеві вибори»: (Закон втратив чинність, крім положень щодо організації та проведення повторних, проміжних, додаткових виборів і заміщення депутатів, обраних у багатомандатному виборчому окрузі, повноваження яких достроково припинені, що діють до наступних чергових або позачергових виборів депутатів місцевих рад). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19>.
32. Закон України від 05.02.2015 № 157–VIII (зі змінами) «Про добровільне об'єднання територіальних громад». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
33. Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII (зі змінами) «Про Рахункову палату». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.
34. Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII (зі змінами) «Про Вищу раду правосуддя». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
35. Закон України від 02.06.2016 № 1402- VIII (зі змінами) « Про судоустрій і статус суддів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
36. Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII (зі змінами) «Про Конституційний Суд України»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
37. Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII (зі змінами) «Про Конституційний Суд України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
38. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII «Про національну безпеку України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
39. Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII (зі змінами) «Про Вищий антикорупційний суд». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>.
40. Закон України від 19.12.2019. № 396-IX «Виборчий кодекс України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/396-IX>.
41. Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII (зі змінами) «Про державний кордон України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
42. Закон України від 25.06.1992 №2494-XII (зі змінами) «Про національні меншини в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>.
43. Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII (зі змінами) «Про статус народного депутата України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>.
44. Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР (зі змінами) «Про комітети Верховної Ради України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр>.
45. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами) «Про місцеве самоврядування в Україні»: URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.

46. Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР (зі змінами) «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>.
47. Закон України від 05.03.1998 № 183/98-ВР (зі змінами) «Про Раду національної безпеки і оборони України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>.
48. Закон України від 23.12.1998 № 350-XIV (зі змінами) «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/350-14>.
49. Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV (зі змінами) «Про місцеві державні адміністрації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
50. Закон України від 11.07.2001 № 2625-III (зі змінами) «Про органи самоорганізації населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>.
51. Закон України від 18.01.2001 № 2235-III (зі змінами) «Про громадянство України»: URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
52. Закон України від 05.04.2001 № 2365-III (зі змінами) «Про політичні партії в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
53. Закон України від 30.06.2004 № 1932-IV (зі змінами) «Про Центральну виборчу комісію». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1932-15>.
54. Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV (зі змінами) «Про міжнародні договори України»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.
55. Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV (зі змінами) «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
56. Закон України від 22.02.2007 № 698-V (зі змінами) «Про Державний реєстр виборців». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-16>.
57. Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI (зі змінами) «Про Регламент Верховної Ради України»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>.
58. Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI (зі змінами) «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>.
59. Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI (зі змінами) «Про центральні органи виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
60. Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI (зі змінами) «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
61. Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI (зі змінами) «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
62. Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
63. Закон України від 27.02.2014 № 794-VII (зі змінами) «Про Кабінет Міністрів України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
64. Закон України від 15.04.2014 № 1207-VII (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>.
65. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (зі змінами) «Про прокуратуру». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
67. Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII (зі змінами) «Про добровільне об'єднання територіальних громад». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
68. Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII (зі змінами) «Про Рахункову палату». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.
69. Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII (зі змінами) «Про Вищу раду правосуддя». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
70. Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII (зі змінами) «Про судоустрій і статус суддів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

71. Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII (зі змінами) «Про Конституційний Суд України»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
72. Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII (зі змінами) «Про Конституційний Суд України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
73. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII «Про національну безпеку України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
74. Закон України від 19.12.2019 № 396-IX «Виборчий кодекс України»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/396-IX>.
75. Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII (зі змінами) «Про Вищий антикорупційний суд». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>.
76. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р./ ВВР України. 2003. NN 40-44. Ст.356.

Базова:

1. Афанасьєва М.В., Бальцій Ю.Ю., Батан Ю.Д. [та ін.]. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. За заг. ред. М.В. Афанасьєвої, А.А. Єзерова; тех. ред. Ю.Д. Батан. Одеса : Юридична література, 2017. С. 256.
2. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики. К.: Вид-во «Юридична думка», 2010. 656 с.
3. Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Земельне право України. Умань: ВПЦ «Візаві» 2018. 712 с.
4. Білошкурська З.П., Машковська Л.В., Поліщук О.А., Коваленко-Чукіна І.Г. Правознавство. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 740 с.
5. Загальна теорія держави і права. За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. Х.: Право, 2011. 428 с.
6. Конституційний процес в Україні. Ред. Ю.П. Рубан. К.: НІСД, 2008. 220 с.
7. Конституційне право України. Академічний курс. Підручник: У 2 т. К.: Юридична думка. Т. 1. За ред. В. Ф. Погорілка. 2006. 544 с.; Т. 2. За ред. Ю.С. Шемшученка. 2008. 800 с.
8. Конституційне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. Л.К. Байрачна та ін.; за ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. Х.: Право. 2010. С. 415.
9. Конституційно-правові засади становлення української державності. За ред. В.Я. Тація, Ю.М. Тодики. Х.: Право. 2003. С. 328.
10. Крестовська Н.М. Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права: елементарний курс. Х.: Одісей, 2008. 442 с.
11. Міжнародне право: Навчальний посібник. За ред. М.В. Буроменського. К.: Юрінком Інтер, 2005. 336 с.
12. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посібник. 14-е вид. К.: Атіка, 2021. 158 с.
13. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 532 с.
14. Теорія держави і права: Академічний курс: Підручник. За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
15. Савчин М.В. Конституційне право України: підручник. Від. ред. М.О. Баймуратов. К.: Правова єдність, 2009. 1008 с.
16. Скрипнюк О.В. Курс сучасного конституційного права України. Х.: Право, 2009. С. 466.

Допоміжна:

1. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. Підручник. Х.: «Одісей». 2008. 257 с.
2. Майданник О.О. Конституційне право України: Навч. посіб. К.: Алерта, 2011. 380 с.
3. Машковська Л.В., Коваленко-Чукіна І.Г. Юридична відповідальність некомерційних суб'єктів господарювання як різновид соціальної відповідальності. *Порівняльно-аналітичне право*, 2020. № 1. С. 129-133.

4. Петренко Н.О., Машковська Л.В. Цифровизація державних адміністративних послуг в Україні: нормативно-правові аспекти. *Право і суспільство*, 2020. № 2. С. 112-119.
5. Машковська Л.В., Коваленко-Чукіна І.Г. Правова охорона навколишнього природного середовища в сільському господарстві. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2020. № 6. С. 91-95.
6. Машковська Л.В., Коваленко-Чукіна І.Г. Правове забезпечення розвитку суспільних відносин у сфері праці. *Інтернаука*. Серія: «Юридичні науки», 2021. С.69-74.
7. Movchaniuk A., Chukina I., Mashkovska L., Kovalenko-Chukina I., Avramenko O. and Avramenko O. Socio-State Policy in Land RelationsSphere in Terms of Ukraine's Agrarian Reform. *Proceedings of the 33rd IBIMA*, 1-2 April 2020. Granada, Spain. P.10577- 10609.